

Par Eiropas Savienības sankcijām pret Irānu

Publicēts: 28.06.2021.

Eiropas Savienībā ir spēkā 2 sankciju režīmi pret Irānu. Viens saistīts ar kodolieročiem, otrs – ar cilvēktiesībām. Irānas sankcijas aptver daudz dažādas jomas (ieroču embargo, dažādus eksporta un importa ierobežojumus, ierobežojumus pakalpojumu sniegšanai, ierobežojumus finansiālām atbalstam, ierobežojumus finanšu nozarē, ierobežojumus transporta nozarē, ierobežojumus specializētas apmācības sniegšanā, līdzekļu iesaldēšanu, ceļošanas ierobežojumus). Saskaņā ar 2015. gada 2. aprīli starp ASV, Apvienoto Karalisti, Franciju, Krievijas Federāciju, Ķīnu, Vāciju un Irānu panākto Kopīgo Visaptverošo Rīcības plānu (KVRP) plānots pakāpeniski atcelt ar Irānas kodolprogrammu saistītās sankcijas. Tā 2016. gada 16. janvārī stājās spēkā tiesību akti, saskaņā ar kuriem daļa sankciju tiek atceltas. Saites uz tiesību aktu konsolidētajām versijām:

 Padomes Lēmums :

[Padomes Lēmuma 2010/413/KĀDP \(2010. gada 26. jūlijs\), ar ko paredz ierobežojošus pasākumus pret Irānu un atceļ Kopējo nostāju 2007/140/KĀDP \(konsolidētā versija līdz 18.01.2017.\)](#)

Padomes Regula:

[Padomes Regulas \(ES\) Nr.267/2012 par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu un Regulas \(ES\) Nr. 961/2010 atcelšanu \(konsolidētā versija līdz 18.01.2017.\)](#)

Papildus izstrādāta un angļu valodā* pieejama skaidrojošā Informācija par gaitu kādā plānots pakāpeniski atcelt sankcijas pret Irānu saskaņā ar 2015.gada 2.aprīli starp ASV, Apvienoto Karalisti, Franciju, Krievijas Federāciju, Ķīnu, Vāciju un Irānu panākto Kopīgo Visaptverošo Rīcības plānu (KVRP), kas uzskatāmi skaidro, kādas sankcijas ir atceltas, kādas turpina būt spēkā, kā arī sniedz atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem: http://eeas.europa.eu/top_stories/pdf/iran_implementation/

Jāņem vērā, ka sankcijas ir noteiktas ne tikai konkrētās nozarēs, bet arī pret konkrētām personām un uzņēmumiem, kuri ir norādīti attiecīgo Padomes Lēmumu un Regulu pielikumos (skatīt arī attiecīgos Lēmumu un Regulu grozījumus). Šādu personu un uzņēmumu līdzekļi tiek iesaldēti, un nekādi līdzekļi un ekonomiskie resursi nevar tikt darīti tām pieejami.

Minētie ierobežojumi ir saistoši visā Eiropas Savienības teritorijā, tostarp tās gaisa telpā, un tie ir saistoši visām ES jurisdikcijā esošām fiziskām un juridiskām personām.

Irāna (kodolieroči)

Par sankciju pret Irānu pakāpenisku atcelšanu saskaņā ar Kopējo Visaptverošo rīcības plānu

Sākot ar ieviešanas dienu (*Implementation Day*), kad IAEA ģenerāldirektors apstiprinājis, ka Irāna izpildījusi zināmas tai uzstādītās prasības attiecībā uz kodolprogrammu (16.01.2016.), stājas spēkā jau iepriekš juridiski izstrādātie sankciju atcelšanas pasākumi.

Sākot ar 2016. gada 16. janvāri ES

Atceļ visus:

finanšu, banku darbības un apdrošināšanas ierobežojumus (atļauti naudas pārskaitījumi, banku korespondentattiecības, SWIFT izmantošana, finanšu palīdzība tirdzniecībai u.c.)

ar naftas, gāzes un petroķīmisko jomu saistītos ierobežojumus (atļauts visu šo produktu imports, pirkumi, apmaiņa, transports, tehnoloģijas, tehniskā palīdzība u.c.)

kuģniecības, kuģu būves un transporta sektora ierobežojumus (atļauts pirkt, pārdot jūrniecības ekipējumu, tehnoloģijas, kuģus, arī naftas tankerus; tāpat atļauti kravas lidojumi bez pārbaudēm ES dalībvalstu jurisdikcijās)

zeltam, citiem dārgmetāliem, banknotēm un monētām uzliktie ierobežojumi (atļauts brīvi pirkt, pārdot zeltu, dimantus utt. un piedāvāt brokeru, finanšu un citus saistītus pakalpojumus šajā sakarā, tai skaitā darījumos ar Irānas Centrālo Banku un Irānas valdību).

Attiecina autorizācijas režīmu [1] uz:

noteiktu metālu, piemēram, grafitu un citu pusapstrādātu metālu pirkšanu, pārdošanu

programmatūru, ieskaitot atjauninājumus, ja tā paredzēta lietošanai kodolindustrijā un militārajā industrijā (*Enterprise Resource Planning software*)

kodoltehnoloģijām un produktiem, ar tiem saistītiem pakalpojumiem (*Nuclear Suppliers Group lists*)

Saglabā sankcijas attiecībā uz:

Ieroču embargo (*EU Common Military List*)

Raķešu tehnoloģijas un saistītie pakalpojumi (*Missile Technology Control Regime*)

Noteiktām personām un vienībām (ieskaitot SWIFT pakalpojumus)

Atceļ finanšu un ceļošanas sankcijas pret noteiktām personām

Vienlaikus ES sankcijas saistībā ar cilvēktiesību pārkāpumiem un citu (Sīrijas un terorisma) režīmu ietvaros, saglabājas (84 personas un viena vienība)

[1] Kompetentās iestādes dalībvalstīs vai ANO pieņem lēmumu par katra konkrēta darījuma atļaušanu vai aizliegšanu, līdzīgi kā licenču režīmi, kas pastāv attiecībā uz ieročiem un stratēģiskajām precēm.

Irāna (cilvēktiesības)

Noteiktās sankcijas:

ceļošanas ierobežojumi;

līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana un aizliegums darīt tos pieejamus;

telefonsakaru un interneta uzraudzības un pārtveršanas aprīkojuma un programmatūras eksporta aizliegums;

aprīkojuma, ko var izmantot iekšējām represijām, eksporta aizliegums;

atsevišķu pakalpojumu (saistītu ar aprīkojumu iekšējām represijām) sniegšanas aizliegums.

Padomes Lēmums (ar grozījumiem):

[Padomes Lēmums 2011/235/KĀDP \(2011. gada 12. aprīlis\) par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām un vienībām saistībā ar situāciju Irānā \(konsolidētā versija līdz 13.04.2017.\)](#)

Padomes Regula (ar grozījumiem):

[Padomes Regula \(ES\) Nr. 359/2011 \(2011. gada 12. aprīlis\) par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Irānā \(konsolidētā versija līdz 13.04.2017.\)](#)

* Šis pārskats sagatavots informatīviem nolūkiem. Visi Eiropas Savienības lēmumi, regulas un to aktuālās versijas ar jaunākajiem grozījumiem pieejamas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=lv>.

Plašāka informācija par ES noteiktajiem ierobežojošajiem pasākumiem pieejama Eiropas Ārējās Darbības Dienesta mājaslapā http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/index_en.htm

<https://www.mfa.gov.lv/lv/par-eiropas-savienibas-sankcijam-pret-iranu>